

Шевченко О.С., науковий співробітник відділу організації науково-дослідної роботи НАВС, здобувач кафедри теорії держави та права НАВС.

ВТІЛЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ СОЛІДАРИЗМУ У ВИРІШЕННІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПРОБЛЕМ, ПОВ'ЯЗАНИХ З НАСЛІДКАМИ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ

*Відкрита рана нашої землі
„Відомая” на всі її округи.
Ти чорна пляма у історії її,
Ти - місце, де померли люди.
Чорнобиль ...*

Нашій українській державі необхідна побудова нової місцевої влади з врахуванням інтересів держави, регіону, територіальної громади, підприємств та установ. В цьому, власне, і полягає зміст концепції солідаризму у розвитку країни. Завданням державної політики є створення політико-правових умов для зміцнення громадянського суспільства, становлення громадянських організацій як повноцінних учасників у вирішенні соціально-економічних та соціокультурних питань [1, с. 595].

Осмислюючи сьогодні всі події, пов'язані з розвитком та випробуванням атомної енергетики, з усіма причинами та наслідками, доходимо надзвичайно важливих висновків щодо моральних засад побудови людських стосунків і суспільства взагалі, яке створило штучне техногенне середовище, а також ступінь зацікавленості й відповідальності інститутів влади. Чорнобильська катастрофа порушила фундаментальні основи людства в духовному, соціальному, економічному та медичному аспектах. Проблеми, що вона породила, з роками не зникають, вони трансформуються в інші форми, а деякі, передусім, соціальні - загострюються. Перед нами великий і складний комплекс проблем технічного характеру, радіаційного, соціального і медичного захисту, на рішення яких необхідні величезні засоби, яких Україна при нинішньому своєму положенні в достатній мірі не має. Ми, як країна і народ, що найбільше постраждали від чорнобильської катастрофи та її наслідків, маємо право розраховувати на підтримку з боку міжнародного співтовариства. Підтримку у формі як міжнародних програм допомоги, що життєво необхідно, так і на людське співчуття і розуміння наших проблем. Саме тому необхідно діяти за концепцією солідаризму, тобто намагатися сприяти об'єднанню суспільства і державного організму в одному напрямку з метою вирішення проблем нації та особистостей, що до неї належать.

На жаль, економічна ситуація не дозволяє нам у повній мірі збалансувати фактичні бюджетні асигнування на соціальний захист. Особливе місце у соціальному захисті громадян посідає їх медико-санітарне забезпечення та оздоровлення, яке здійснюється на підставі щорічної «Програми заходів з організації комплексного медико-санітарного забезпечення осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи».

Серед населення, яке проживає на радіоактивно забруднених територіях, збільшилася захворюваність на

хвороби ендокринної системи у 4-5 разів, крові та кровотворних органів до 11-15 разів, органів травлення у 3 рази, у ліквідаторів зросла кількість онкозахворювань щитовидної залози у 4-5 разів, опорно-рухового апарату у 5 разів і на лейкемію - більш як у 3 рази.

Але найбільш трагічні ознаки характеризують стан здоров'я дітей та осіб, які були на момент аварії у дитячому та підлітковому віці. Саме серед цієї групи захворювання на рак щитовидної залози у 10-60 разів перевищує доаварійний рівень. Серед дітей, які багато років проживають на забрудненій території, загальна захворюваність зросла майже у 3 рази.

Слід зазначити, що світова медична наука з таким обсягом захворювань ще не стикалася, а відповіді на питання, які ставить перед нами саме життя, слід давати негайно.

У рамках Чорнобильської будівельної програми побудовано 6 тис. 200 км газопроводів, 2 тис. 700 км водогонів, прокладено 5 тис. 200 км електромереж і 1 тис. 200 км автошляхів, понад 14 тис. км мереж енерго- та водопостачання.

За цією, на перший погляд, відносно благополучною статистикою є багато чинників, які негативно впливають на наслідки переселення. Головний з них - недостатність вирішення питань працевлаштування зі створення ідентичного з попереднім соціо-культурного середовища проживання. [1, с. 245].

Чорнобильська катастрофа є однією з найбільш трагічних подій в історії людства, та разом з тим - це яскравий приклад єднання країн світу перед глобальною загрозою. Зараз, через чверть віку після аварії, остаточне вирішення чорнобильських проблем більше ніж будь-коли залежить від зусиль міжнародної спільноти, її наполегливості та послідовності. Генеральна Асамблея ООН проголосила третє десятиліття після Чорнобильської катастрофи (2006-2016 роки) Десятиліттям реабілітації та сталого розвитку постраждалих

регіонів, що передбачає зміцнення міжнародної співпраці та координації зусиль у справі повернення постраждалих громад до нормального життя [2].

Співпраця в ході рішень чорнобильських проблем може стати моделлю для застосування у майбутньому. Проблема Чорнобиля з усіма пов'язаними з нею руйнуваннями і стражданнями стала основою для унікального експерименту в міжнародному співробітництві, де сторонами виступають не тільки уряди та міжнародні організації, але й лікарі, вчені, а також прості люди, котрі об'єдналися у своїх зусиллях в ім'я забезпечення потреб дітей і дорослих, потерпілих від чорнобильської катастрофи.

У сучасному складному і глобалізованому світі лише консолідовані і політично зрілі нації спроможні забезпечити конкурентоспроможність національної економіки, зберігати і розвивати свою соціокультурну ідентичність та самобутність, убезпечувати свій розвиток від зовнішніх і внутрішніх загроз [1, с. 602].

Проблема зменшення впливу Чорнобильської аварії на стан здоров'я громадян залишається важливою проблемою державного масштабу. Спостерігаються значні зміни у соціальному та психологічному стані людей, а також погіршення здоров'я населення (особливо дітей), яке проживає на забруднених територіях. Зсув державних пріоритетів, необхідність позитивних зрушень щодо дотримання прав людини в Україні, в тому числі і прав нових поколінь, спричиняє потребу у розробці нової Концепції захисту населення у зв'язку з чорнобильською аварією.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Гусєв О.П. 25 років віч-на-віч з «Чорнобилем»: Доекументально-публіцистичний твір. - К., ТОВ ВПЦ «Літопис - ХХ». 2011. - 624 с.

2. Постанова Верховної Ради України Про Рекомендації парламентських слухань "Сучасний стан та актуальні завдання подолання наслідків Чорнобильської катастрофи" від 05.04.2011 № 3191-УІ.

3. Проблеми Чорнобильської зони відчуження: Науково-технічний збірник/ М-во України у справах захисту населення від наслідків аварії на Чорнобильській АЕС; Адм. зони відчуження. -К.: Наук. думка, 1994- Вип.7. -2001. -239 с.